

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

SELER

O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

Z SELEREM nieodmiennie kojarzy się uroczy wierszyk Jana Brzechwy „Na straganie” i powtarzająca się jak refren konstatacja: „A to feler – westchnął seler”. Pewnie wielu z nas używa właśnie tego cytatu, by podsumować niesprzyjającą sytuację czy niepomyślny rezultat czyichś działań. Główny bohater tego refrenu – SELER – to dobrze zdomowiony w polszczyźnie przybysz z Półwyspu Apenińskiego, czołowy przedstawiciel i reprezentant WŁOSZCZYZNY, która w XVI w. wraz z dworem królowej Bony sprowadzona została na grunt polski. SELER był dawniej SELERĄ, a nie SELEREM, bo uchodził za „rodzaj pietruszki”. Kluk pisał o (tej) SELERZE, że „należy do rodzaju pietruszki, i czasem za jedno się bierze z pietruszką rzepną” [Kluk, Dyk, I, 45]. Pochodząca z dialektu lombardzkiego forma liczby mnogiej seleri przeszła do niemal wszystkich języków europejskich, modyfikując się nieco i dostosowując do poszczególnych systemów fonetycznych i graficznych. W polszczyźnie została żeńską SELERĄ, a następnie – być może pod wpływem skojarzenia z porem – męskim SELEREM.